

Oświadczenie złożone przez senatorów Grażynę Sztark i Piotra Zientarskiego na 44. posiedzeniu Senatu w dniu 5 grudnia 2013 r.

Oświadczenie skierowane do ministra środowiska Macieja Grabowskiego

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracamy się do Pana z następującą i naszym zdaniem bardzo istotną sprawą, która wymaga albo jednoznacznej interpretacji poprzez zajęcie przez Pana Ministra stanowiska, albo stosownej zmiany obowiązujących przepisów prawa.

Powzięliśmy informację, że niektóre firmy działające na terenie województwa zachodniopomorskiego napotykać trudności w realizacji koncesji na wydobycie kruszyw naturalnych ze złóż zlokalizowanych na terenach Lasów Państwowych. Trudności te wynikają z faktu, że z jednej strony organy wykonawcze gmin nie chcą wydawać decyzji o warunkach zabudowy dla inwestycji polegających na eksploatacji złóż tych kopalni, z drugiej zaś strony nie ma dla tych terenów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i nie ma woli ze strony organów gmin, aby te plany wprowadzać, nawet na koszt przedsiębiorców. Podkreślamy, że chodzi tylko o takie sytuacje, w których firmy posiadają już koncesje eksploatacyjne wydane przez marszałka województwa zachodniopomorskiego, jak również zatwierdzone przez właściwe urzędy górnicze plany ruchu zakładu górniczego oraz posiadają stosowną zgodę ministra na przeznaczenie terenów leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. Co więcej, złoża te są oznaczone i zarejestrowane w rejestrze obszarów górniczych.

Z uwagi na to, że obszary i tereny górnicze wyznaczone koncesją położone są na terenach Lasów Państwowych, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (DzU z 2004 r., nr 121, poz. 1266 z późn. zm.) przed rozpoczęciem eksploatacji takich złóż inwestor musi uzyskać decyzję właściwego dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych o wyłączeniu tych gruntów z produkcji leśnej. Dopiero po uzyskaniu rzeczony decyzji o wyłączeniu gruntów z produkcji leśnej możliwa jest eksploatacja kopalni. Decyzja o wyłączeniu gruntów leśnych z produkcji może zostać wydana w odniesieniu do gruntów przeznaczonych na cele nieleśne wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego.

Z powyższego wynika, że w przypadku braku wyżej wskazanych decyzji bądź aktów prawa miejscowego – decyzji o warunkach zabudowy albo miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego czy decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego – firmy posiadające koncesje eksploatacyjne nie mogą zrealizować swoich praw i obowiązków wynikających z koncesji. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że w takiej sytuacji Skarb Państwa zostaje pozbawiony wpływów z podatków oraz opłat eksploatacyjnych. Taki stan rzeczy rażąco narusza porządek prawny Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z treścią art. 14 ust. 7 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym plan miejscowy sporządza się obowiązkowo, jeżeli wymagają tego przepisy odrębne. Z kolei przepis art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze stanowi, że obszary i tereny górnicze uwzględnia się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Ponadto przepis art. 95 ust. 1 wyżej cytowanej ustawy – Prawo geologiczne i górnicze stanowi, że udokumentowane złoża kopalni oraz udokumentowane wody podziemne w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych w celu ich ochrony ujawnia się w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województwa.

Naszym zdaniem podczas interpretacji przywołanych powyżej przepisów należy kierować się wykładnią celowościową, bowiem tylko taka wykładnia prowadzi do wniosku, że dla terenów i obszarów górniczych gminy muszą bądź uchylać plany zagospodarowania przestrzennego, bądź zmieniać treść obowiązujących planów. Przyjęcie odmiennej interpretacji prowadzi do wniosku, że gminy mają w tym względzie zupełną dowolność, co z kolei implikuje uznanie, że gminy mogą de facto uniemożliwić firmom zrealizowanie koncesji. Takie sytuacje mają niestety miejsce na terenie województwa zachodniopomorskiego.

W naszym przekonaniu takie działanie organów gminy może stanowić przejaw niedopuszczalnej dyskryminacji firm w podjęciu zamierzonej działalności gospodarczej, pomimo posiadania prawnej legitymacji do jej prowadzenia na podstawie koncesji. Ponadto powoduje to kolizję w działaniach organów samorządowych

różnego szczebla. Z jednej bowiem strony mamy koncesję wydaną przez marszałka województwa, z drugiej zaś strony mamy decyzje albo brak decyzji organów gminy, które w konsekwencji uniemożliwiają wykonanie decyzji marszałka. Prowadzi to do nieskuteczności aktów prawnych wydawanych przez marszałka. Rodzi to również uzasadnioną wątpliwość, czy takie działania organów gmin nie pozostają w sprzeczności z art. 22 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, który stanowi, że ograniczenie wolności działalności gospodarczej jest dopuszczalne tylko w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny. Narusza to także interes Skarbu Państwa, który zostaje pozbawiony wpływów z podatków oraz opłat eksploatacyjnych.

Konkludując, prosimy o udzielenie informacji, jakie jest stanowisko Pana Ministra w niniejszej sprawie i czy Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej planuje podjąć w tej kwestii jakąkolwiek inicjatywę ustawodawczą, która wyeliminuje w przyszłości takie sytuacje.

Prosimy również o wskazanie ewentualnych tymczasowych rozwiązań, które umożliwią posiadaczom koncesji eksploatacyjnych ich realizację pomimo obstrukcyjnych działań ze strony gmin.

Grażyna Sztark
Piotr Zientarski